

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 19 december 2017

Portefeuillehouder(s): wethouder Koster

Portefeuille(s): Sport

Contactpersoon: R. van der Marel

Tel.nr.: 8328

E-mailadres: marel.r@woerden.nl

17R.00990

Onderwerp:

Gebruik TPE-infillmateriaal bij aanleg nieuwe kunstgrasvoetbalvelden v.v. VEP en v.v. Kamerik

Samenvatting:

Het college stelt de raad voor bij de aanleg in 2018 van twee nieuwe kunstgrasvoetbalvelden bij v.v. VEP en v.v. Kamerik te kiezen voor TPE als infillmateriaal en hiervoor de benodigde kredieten beschikbaar te stellen.

Gevraagd besluit:

1. Om bij de aanleg in 2018 van nieuwe kunstgrasvoetbalvelden bij v.v. VEP en v.v. Kamerik te kiezen voor TPE als infillmateriaal.
2. Om voor de aanleg van een nieuw kunstgrasvoetbalveld bij v.v. VEP het in de begroting 2018 reeds opgenomen krediet vrij te geven.
3. Om voor de aanleg van een nieuw kunstgrasvoetbalveld bij v.v. Kamerik (onderdeel project Scholenbouw Kamerik) in 2018 een extra krediet beschikbaar te stellen van € 106.000 voor het toepassen van TPE-infillmateriaal, waarvan de kapitaallasten meegenomen worden in de begroting 2019 en verder.

Inleiding

Vanaf oktober 2016 ontstond het maatschappelijke debat over de infillmaterialen van de kunstgrasvoetbalvelden naar aanleiding van een uitzending van Zembla. In april 2017 gaf de raad het college de opdracht om keuzescenario's voor het infillmateriaal voor nieuwe en huidige kunstgrasvoetbalvelden te ontwikkelen. En daarbij ook het totale (financiële) beeld te schetsen. Dit betekende dat de financiële effecten van het harmonisatiemodel vanaf 2019 ook in beeld gebracht moesten worden.

De commissie Middelen heeft op 14 november het bespreekstuk 'sporttarievenherijking en infillkeuze' (17R.00792) besproken. Tijdens deze vergadering is afgesproken dat er in januari een voorstel voorgelegd wordt aan de raad over de sporttarieven, de norm voor het infillmateriaal en over het infillmateriaal voor de kunstgrasvoetbalvelden van v.v. VEP en v.v. Kamerik. Via een raadsinformatiebrief (17R.01017) wordt u, parallel aan dit raadsvoorstel, door het college geïnformeerd. In deze raadsinformatiebrief is opgenomen dat het college de besluitvorming over de gebruikerstarieven van de buitensportverenigingen en de norm voor het toe te passen infillmateriaal in de nieuwe raadsperiode wil laten plaatsvinden.

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De nieuwe kunstgrasvoetbalvelden van v.v. VEP en v.v. Kamerik zullen in de zomer van 2018 aangelegd worden. Dit is conform de planning in het beheerplan buitensportaccommodaties en de afgesproken start van de scholenbouw in Kamerik. De aanbestedingsprocedure voor de velden moet uiterlijk in januari 2018 gestart worden en daarom is het van belang dat de raad in januari 2018 hierover een besluit neemt.

Participatieproces

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen

Dit voorstel is tot stand gekomen aan de hand van de adviezen van het Sportoverleg, de begeleidingscommissie en de input van de sportverenigingen.

Het Sportoverleg

De gemeente heeft in een vroegtijdig stadium het Sportoverleg betrokken bij de kwestie van het gezondheidsrisico van het sporten op kunstgrasvoetbalvelden. Het Sportoverleg is een adviesorgaan van de gemeente op het gebied van spelen, sporten en bewegen. De leden zijn afkomstig uit de Woerdense sportwereld. Het Sportoverleg geeft de gemeente gevraagd en ongevraagd advies.

De begeleidingscommissie

In oktober 2016 is een begeleidingscommissie samengesteld uit vertegenwoordigers van de verenigingen, Sportoverleg en de GGD. Deze commissie was betrokken bij het eigen onderzoek van de gemeente naar de samenstelling van het infillmateriaal op de kunstgrasvoetbalvelden. De commissie heeft meegedacht over communicatie, beoordeling van de rapporten en vervolgstappen.

De sportverenigingen

In september 2017 zijn de 12 buitensportverenigingen, die zijn opgenomen in het harmonisatiemodel geïnformeerd over de verschillende infillmaterialen.

Samenwerking met andere gemeenten

Bij de aanleg van nieuwe kunstgrasvoetbalvelden wordt er niet samengewerkt met andere gemeenten. Uiteraard worden de keuzes die andere gemeenten maken ten aanzien van de keuze van het infillmateriaal op de voet gevolgd.

Wat willen we bereiken?

Tegemoet komen aan de maatschappelijke discussie over de risico's van het toepassen van de rubberkorrels (zogenaamde SBR-rubbergranulaat) op kunstgrasvoetbalvelden in de gemeente Woerden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij de ontwikkeling van deze twee nieuwe kunstgrasvoetbalvelden in 2018 kiezen voor TPE als infillmateriaal.

Argumenten

1.1 TPE-infillmateriaal is op dit moment het beste alternatief

Het beste alternatieve infillmateriaal bij de aanleg van nieuwe kunstgrasvoetbalvelden is op dit moment TPE-granulaat:

- TPE is toepasbaar conform richtlijnen besluit bodemkwaliteit.
- Besluit bodemkwaliteit stelt randvoorwaarden aan materialen die worden gebruikt of opgeslagen op of in de bodem om deze te beschermen tegen verontreinigingen.
- TPE voldoet aan de Europese norm voor consumentenproducten (de zogenaamde REACH-norm). REACH is een systeem voor registratie, evaluatie en toelating van chemische stoffen die in de Europese Unie geproduceerd of geïmporteerd worden.
- TPE heeft meerwaarde als toepassing. Dit materiaal is (circulair) recyclebaar, kent geen onzekerheden. Herkomst en kwaliteit zijn in het fabricageproces geborgd. Het is in verschillende kleuren verkrijgbaar en "geurloos". Verder is het materiaal slijt- en vormvast. Het onderhoud van TPE is eenvoudig en qua kosten nagenoeg gelijk aan de onderhoudskosten van SBR-rubberkorrels.

1.2 Keuze voor TPE-infillmateriaal doet recht aan maatschappelijke onrust

Zoals in het raadvorstel van maart 2017 (17R.00217) beschreven zijn er inmiddels diverse wetenschappelijke onderzoeken die aangeven dat sporten op kunstgrasvoetbalvelden met SBR-rubbergranulaat niet aantoonbaar onveilig is. Ondanks deze onderzoeken zijn de meningen van wetenschappers, deskundigen en sporters over het rubbergranulaat nog steeds verdeeld. TPE-infillmateriaal voldoet aan de Europese norm voor consumentenproducten (de zogenaamde REACH-norm), waardoor de veiligheid van dit product niet ter discussie staat. Door voor deze velden te kiezen voor TPE-infillmateriaal geeft de gemeente voor 2018 helderheid over haar positie in dit dossier en duidelijkheid bij de sporters en sportbestuurders die zich zorgen maken over de gezondheidsrisico's van kunstgrasvoetbalvelden. De gemeente geeft hiermee op dit moment gehoor aan de adviezen van het Sportoverleg (brief 17.022357 en raadvorstel 17R.00217), de begeleidingscommissie (raadvorstel 17R.00217) en de sportverenigingen.

2.1 Krediet vrijgeven is noodzakelijk om de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld bij v.v. VEP mogelijk te maken

Ongeacht de keuze voor SBR-infillmateriaal of TPE-infillmateriaal is het noodzakelijk dat het krediet voor de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld bij v.v. VEP vrijgegeven wordt om de aanleg daadwerkelijk mogelijk te maken. De kosten voor de aanleg van het kunstgrasveld bij v.v. VEP met gebruik van TPE-infillmateriaal is reeds in de begroting van 2018 opgenomen, waardoor de aanleg van dit veld geen consequenties voor de meerjarenbegroting zal hebben, zie financiële paragraaf.

Kanttelingen, risico's en alternatieven

1.1 Toepassen van alternatief infillmateriaal leidt tot hogere kosten

De aanschafkosten van het meest geschikte infillmateriaal, TPE-granulaat, zijn hoger omdat het nieuw, speciaal gefabriceerd materiaal is. Daarbij is er meer materiaal nodig om hetzelfde volume als SBR-rubbergranulaat te bereiken (TPE heeft een hogere densiteit dan SBR). TPE-granulaat kost € 106.000 per veld meer dan SBR-granulaat, zie financiële paragraaf.

1.2 Geen besluit voor TPE-infillmateriaal, leidt tot het gebruik van SBR-infillmateriaal

Indien besloten wordt TPE-infillmateriaal niet toe te passen (beslispunt 1) en/of besloten wordt het geld niet beschikbaar te stellen (beslispunt 3), dan is het gevolg dat de aanleg van de kunstgrasvoetbalvelden bij v.v. VEP en v.v. Kamerik uitgevoerd worden conform vigerend beleid. Dit houdt in dat de velden aangelegd worden met SBR-infillmateriaal. Hiervoor zijn voldoende middelen beschikbaar in de begroting.

Hierbij wordt dan niet tegemoet gekomen aan de adviezen van het Sportoverleg (brief 17.022357 en raadvorstel 17R.00217), de begeleidingscommissie (raadvorstel 17R.00217) en de sportverenigingen. Hierdoor bestaat de kans dat de discussie over de veiligheid van SBR-infillmateriaal opnieuw ontstaat met eventuele gevolgen voor v.v.VEP, v.v. Kamerik en het scholenbouwproject te Kamerik.

2.1 Als het krediet niet vrijgegeven wordt, kan het kunstgrasvoetbalveld bij v.v. VEP niet worden aangelegd

Als de raad besluit het krediet voor de aanleg van het kunstgrasveld bij v.v. VEP niet vrij te geven, dan is het gevolg dat de aanleg van het kunstgrasvoetbalveld bij v.v. VEP niet aangelegd kan worden. De aanleg van het veld wordt daarmee automatisch uitgesteld wordt naar de zomer van 2019. Dit heeft negatieve sportieve consequenties.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De financiële gevolgen zijn:

Aanleg kunstgrasvoetbalveld v.v. VEP

De kosten voor de aanleg van het kunstgrasveld bij v.v. VEP met gebruik van TPE-infillmateriaal is reeds in de begroting van 2018 opgenomen, waardoor de aanleg van dit veld geen consequenties voor de meerjarenbegroting zal hebben. Deze kredieten moet echter nog wel vrijgegeven worden. Het betreft een krediet voor de constructie (onderbouw) van € 300.000 en een krediet voor de toplaag (bovenbouw) van € 300.000.

Als besloten wordt het krediet voor v.v. VEP vrij te geven (beslispunt 2), maar niet gekozen wordt voor TPE-infillmateriaal (beslispunt 1), dan wordt het veld conform vigerend beleid met SBR-

infillmateriaal aangelegd. Door het toepassen van SBR-infillmateriaal kan het reeds gevoteerde krediet dan met € 106.000 verlaagd worden, wat leidt tot een kapitaallastenvoordeel voor de begroting 2019 e.v.

Aanleg kunstgrasvoetbalveld v.v. Kamerik

Voor het project "Sportpark Mijzijde" (*) zal, naast het reeds gevoteerde krediet van € 800.000, in 2018 éénmalig een extra krediet nodig zijn voor het toepassen van TPE-infillmateriaal. Af te schrijven in 12 jaar. Dat leidt tot extra kapitaallasten van € 12.013,-- per jaar vanaf 2019. Hier is in de meerjarenbegroting geen rekening mee gehouden. Deze extra kapitaallasten kunnen in dit geval gedekt worden uit de extra inkomsten die de gemeente ontvangt van de sportverenigingen (de zogenaamde gebruikersvergoedingen) bij de overgang van natuurgras naar kunstgras.

(*) Project "Sportpark Mijzijde" betreft de aanleg van een grassportveld en kunstgrasvoetbalveld bij v.v. Kamerik als gevolg van het project Scholenbouw Kamerik.

Communicatie

De 12 buitensportverenigingen en het Sportoverleg zullen over dit besluit worden geïnformeerd.

Vervolgproces

- De nieuwe kunstgrasvoetbalvelden bij v.v. VEP en v.v. Kamerik zullen in de zomer van 2018 worden aangelegd.
- In de periode 2019 en 2020 worden er geen kunstgrasvoetbalvelden vervangen. Om de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld in 2021 mogelijk te maken moet uiterlijk in het eerste kwartaal 2020 een besluit worden genomen over de norm voor het toe te passen infillmateriaal. Dit om de financiële gevolgen mee te nemen in het juni-overleg 2020, voor de begroting van 2021.

Bevoegdheid raad:

De gemeenteraad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van artikel 191 (begroting) van de Gemeentewet.

Bijlagen:

- Raadsbesluit Gebruik TPE-infillmateriaal bij aanleg nieuwe kunstgrasvoetbalvelden v.v. VEP en v.v. Kamerik (17R.01031)
- Raadsvoorstel keuze toe te passen infill-materiaal bij de ontwikkeling van nieuwe kunstgrasvelden en het vervangen van kunstgrasvelden in gemeente Woerden, d.d. 28 maart 2017 (17R.00217)
- Raadsinformatiebrief bespreekstuk sporttarievenherijking en infillkeuze, d.d. 31 oktober 2017 (17R.00792)
- Brief Sportoverleg van 10 november 2017 inzake bespreekstuk sporttarievenherijking en infillkeuze (17.022357)
- Raadsinformatiebrief uitstel besluitvorming sporttarievenherijking en infillkeuze, d.d. 12 december 2017 (17R.01017)

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Agendapunt:

Onderwerp: Gebruik TPE-infillmateriaal bij aanleg nieuwe kunstgrasvoetbalvelden v.v. VEP en v.v. Kamerik

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 19 december 2017 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;
artikel 191

b e s l u i t:

1. Om bij de aanleg in 2018 van nieuwe kunstgrasvoetbalvelden bij v.v. VEP en v.v. Kamerik te kiezen voor TPE als infillmateriaal.
2. Om voor de aanleg van een nieuw kunstgrasvoetbalveld bij v.v. VEP het in de begroting 2018 reeds opgenomen krediet vrij te geven.
3. Om voor de aanleg van een nieuw kunstgrasvoetbalveld bij v.v. Kamerik (onderdeel project Scholenbouw Kamerik) in 2018 een extra krediet beschikbaar te stellen van € 106.000 voor het toepassen van TPE-infillmateriaal, waarvan de kapitaallasten meegenomen worden in de begroting 2019 en verder.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op 25 januari 2018

De griffier,

De voorzitter,

E.M. Geldorp

V.J.H. Molkenboer

RAADSVOORSTEL

17R.00217

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 28 maart 2017

Portefeuillehouder(s): wethouder Stolk

Portefeuille(s): Sport

Contactpersoon: R. van der Marel

Tel.nr.: 8328

E-mailadres: marel.r@woerden.nl

17R.00217

Onderwerp: Keuze toe te passen infill-materiaal bij de ontwikkeling van nieuwe kunstgrasvelden en het vervangen van kunstgrasvelden in gemeente Woerden

De raad besluit:

Een keuze te maken uit één van de volgende scenario's:

1. Ongewijzigd beleid
Bij de ontwikkeling van nieuwe kunstgrasvelden en het vervangen van kunstgrasvelden door te gaan met het toepassen van het gebruikelijke infill-materiaal (in de volksmond 'rubberkorrels' genoemd, technisch bekend als SBR-rubbergranulaat).
2. Gefaseerd vervangen
Bij de ontwikkeling van nieuwe kunstgrasvelden en het vervangen van kunstgrasvelden in de toekomst te kiezen voor het gebruik van een alternatief infill-materiaal. Het omvormen van deze kunstgrasvoetbalvelden aan de hand van het nieuwe beheerplan gefaseerd over een periode van 12 jaar uit te voeren.
In 2017 een extra krediet beschikbaar te stellen van € 250.000 voor de uitvoering van het "Project Sportlust '46", waarvan de kapitaallasten meegenomen worden in de begroting 2018 en verder.
3. Ineens te vervangen
Het omvormen van alle kunstgrasvoetbalvelden, met uitzondering van het "Project Sportlust '46", in één keer door te voeren in 2018, waarbij gebruik wordt gemaakt van een alternatief infill-materiaal.
In 2017 een extra krediet beschikbaar te stellen van € 250.000 voor de uitvoering van het "Project Sportlust '46" waarvan de kapitaallasten meegenomen worden in de begroting 2018 en verder.

Inleiding:

Sinds de uitzending van Zembla in oktober 2016 staat het gebruik van het zogenaamde SBR-rubbergranulaat ('rubberkorrels') als infill-materiaal voor kunstgrasvelden ter discussie. Dit materiaal zou slecht zijn voor de gezondheid. In het laatste persbericht van de gemeente over het gezondheidsrisico van de kunstgrasvoetbalvelden is aangegeven dat het onderzoek van het European Chemicals Agency (ECHA) wordt afgewacht en dat er direct maatregelen worden genomen als er sprake zou zijn van onacceptabele gezondheidsrisico's. In de gemeenteraad van Woerden hebben diverse partijen vragen gesteld over de toekomst van het gebruik van rubbergranulaat op de kunstgrasvelden. De wethouder Sport heeft 23 februari 2017 naar aanleiding van vragen uit de raad aangegeven dat het college een standpunt zal innemen ten aanzien van dit onderwerp.

Inmiddels zijn er diverse wetenschappelijke onderzoeken die aangeven dat sporten op deze kunstgrasvelden niet aantoonbaar onveilig is. Tegelijkertijd constateren wij dat maatschappelijk het gevoel blijft bestaan dat rubbergranulaat niet veilig genoeg is om op te sporten. Daarom kiezen wij ervoor om als college deze keuze voor te leggen aan uw raad.

Een meerderheid van het college adviseert de raad om te kiezen voor scenario 2 'gefaseerd vervangen'.

In bijlage 1 wordt de voorgeschiedenis van de kwestie van de gezondheidsrisico's van het sporten op kunstgrasvoetbalvelden op landelijk niveau en in Woerden nader beschreven.
In bijlage 2 en 3 zijn de onderzoeken van het RIVM en ECHA (Engelstalig) bijgevoegd.
In bijlage 6 en 7 zijn de reacties van het Sportoverleg en de voetbalvereniging Sportlust '46 bijgevoegd

"Project Sportlust '46"

Conform het vastgestelde MOP moeten in 2017 twee kunstgrasvelden aangelegd/gerenoveerd worden bij Sportlust '46. Deze velden zouden uitgevoerd worden met het SBR-rubber infill-materiaal (of SBR-rubbergranulaat). Het toepassen van dit materiaal staat nu ter discussie, waardoor de projectopdracht kan wijzigen. Het project is daarmee afhankelijk van het scenario waartoe de raad besluit.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

De raad is bevoegd om de gemeentelijke beleidskaders vast te stellen.

Beoogd effect:

Maatschappelijke discussie over de risico's van het toepassen van de 'rubberkorrels' (zogenaamde SBR-rubbergranulaat) in Woerden beëindigen.

Argumenten:

Een beslissing over het rubbergranulaat doet recht aan maatschappelijke onrust

Zoals eerder beschreven zijn er inmiddels diverse wetenschappelijke onderzoeken die aangeven dat sporten op deze kunstgrasvelden niet aantoonbaar onveilig is. In het RIVM-rapport staat dat voor rubbergranulaat het extra kankerrisico wordt ingeschat op 2,2-3,0 per één miljoen voor iemand die vanaf 7 jaar tot 50 jaar keeper is. Dit extra risico is volgens het RIVM praktisch verwaarloosbaar. Er is internationaal geen wetenschappelijke overeenstemming over de hoogte van een eventuele extra factor ten aanzien van kinderen. In de VS wordt in de regelgeving een extra factor 3 toegepast voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 16 jaar.

Deskundigen geven aan dat een deel van de discussie over veilig spelen op kunstgras voortvloeit uit de benadering van onzekerheid. Toxicologen kunnen vaststellen dat niet alles tot op de millimeter is uitgezocht. Toxicologen kunnen dan communiceren dat niet honderd procent vaststaat dat je veilig op kunstgras kunt spelen. Volgens Dr. Schepers (GGD, Radboud Universiteit Nijmegen) 'zal iedereen, van gemeenten en verenigingen tot individuele sporters en ouders zelf de afweging moeten maken: het RIVM zegt dat het veilig is en ik vind het wel of niet genoeg om de beslissing te nemen om op kunstgras te spelen'. Zoals in bijlage 1 beschreven, de meningen van wetenschappers, deskundigen en sporters over het rubbergranulaat zijn verdeeld, zowel landelijk als ook in de gemeente Woerden. Het lijkt goed om hier, als gemeente en als eigenaar van de kunstgrasvelden, niet aan voorbij te gaan. Het nemen van een beslissing geeft helderheid over de positie van de gemeente in dit dossier en geeft duidelijkheid bij de sporters en sportbestuurders die zich zorgen maken om de gezondheidsrisico's van kunstgrasvelden.

Bevindingen Sportoverleg en begeleidingscommissie 'rubbergranulaat'

De gemeente heeft in een vroegtijdig stadium het Sportoverleg betrokken bij de kwestie van het gezondheidsrisico van het sporten op kunstgrasvelden. Het Sportoverleg is een adviesorgaan van de gemeente op het gebied van spelen, sporten en bewegen. De leden zijn afkomstig uit de Woerdense sportwereld. Het gaat bijvoorbeeld om gymdocenten, voorzitters van verenigingen en projectleiders van sportprojecten. Het Sportoverleg geeft de gemeente gevraagd en ongevraagd advies. Met name gaat het om reflectie op bestuurlijke documenten die voor besluitvorming in college en raad worden aangeboden. Tijdens het overleg van het Sportoverleg van 20 maart 2017 zijn de conclusies en aanbevelingen van het ECHA-rapport besproken. Ook zijn verschillende ideeën over het toekomstig gebruik van het huidige type rubbergranulaat besproken. Het Sportoverleg heeft zich unaniem uitgesproken voorstander te zijn van het op termijn vervangen van het SBR-Rubbergranulaat, om te beginnen met de nieuwe velden. Zie bijlage 6, verslag Sportoverleg, versie 27 maart 2017

Ten aanzien van de kwestie van het SBR-rubbergranulaat heeft de gemeente direct na de eerste ZEMBLA-uitzending in oktober 2016 een begeleidingscommissie samengesteld uit vertegenwoordigers van de verenigingen, Sportoverleg en de GGD. Deze commissie is betrokken bij eigen onderzoek van de gemeente naar de samenstelling van de 'infill' op de kunstgrasvelden. De commissie heeft meegedacht

over communicatie, beoordeling van de rapporten en vervolgstappen. Op 20 maart 2017 heeft de gemeente het nieuwste RIVM rapport en het ECHA-rapport met de begeleidingscommissie besproken. Ook zijn met deze commissie de verschillende ideeën over het toekomstig type rubbergranulaat besproken. De begeleidingscommissie heeft aangegeven dat de rapporten van het RIVM en ECHA geen aanleiding geven tot directe maatregelen ten aanzien van het gebruik van kunstgrasvelden. Ook stelt de begeleidingscommissie dat er onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing is voor het verwijderen van het huidige SBR-rubbergranulaat.

De begeleidingscommissie heeft de gemeente tevens meegegeven dat het zich, in het licht van het maatschappelijke gevoel van onzekerheid over de risico's van het rubbergranulaat, niet kan voorstellen dat de gemeente zou overgaan tot het inzetten van SBR-rubbergranulaat als 'infill' bij nieuw te ontwikkelen velden. De begeleidingscommissie schat in dat voetbalverenigingen ook voorstander zijn van het gebruik van een alternatief voor het SBR-rubbergranulaat. De GGD Regio Utrecht heeft de conclusies over het ontbreken van de wetenschappelijke noodzaak voor maatregelen bevestigd en gaf aan het denkbaar is dat andere argumenten een rol spelen bij overwegingen aangaande de toekomstige inzet van SBR-rubbergranulaat.

Keuzevrijheid van voetballers ten aanzien van gebruik type voetbalveld is beperkt

In het raadsprogramma 'Spelen, Sporten en Bewegen' is met de raad afgesproken dat alle inwoners in Woerden kunnen spelen, sporten en bewegen, ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond. In de discussie over het rubbergranulaat komen vaak voorbeelden voor als het eten van gerookt vlees en barbecueën waarbij het risico van inname van vergelijkbare schadelijke stoffen vele malen groter is dan het sporten op kunstgrasvelden. Hierbij gaat het echter om zaken waarbij individuen een maximale keuzevrijheid hebben. Sporters die kiezen voor veldvoetbal zijn minder vrij in hun keuze om wel of niet gebruik te maken van kunstgrasvelden.

Er zijn alternatieve infill-materialen beschikbaar

Het beste alternatieve infill-materiaal is op dit moment TPE-granulaat:

- TPE is toepasbaar conform richtlijnen besluit bodemkwaliteit
Besluit bodemkwaliteit stelt randvoorwaarden aan materialen die worden gebruikt of opgeslagen op of in de bodem om deze te beschermen tegen verontreinigingen.
- TPE voldoet aan de Europese norm voor consumentenproducten.
Dit materiaal voldoet aan het zogenaamde REACH-systeem. REACH is een systeem voor registratie, evaluatie en toelating van chemische stoffen die in de Europese Unie geproduceerd of geïmporteerd worden.
- TPE heeft meerwaarde als toepassing
Dit materiaal is (circulair) recyclebaar, kent geen onzekerheden. Herkomst en kwaliteit zijn in het fabricageproces geborgd. Het is in verschillende kleuren verkrijgbaar en "geurloos". Verder is het materiaal slijt- en vormvast. Het onderhoud van TPE is eenvoudig en qua kosten nagenoeg gelijk aan de onderhoudskosten van SBR-rubberkorrels.
- TPE-granulaat kost € 125.000 per veld meer dan SBR-granulaat, zie financiële paragraaf

Een vergelijking tussen SBR-granulaat en TPE-granulaat is opgenomen in bijlage 5.

Kanttekeningen:

Inzet substantiële bedragen zonder wetenschappelijke onderbouwing vormt bestuurlijk risico

Erkende instituten als de GGD, RIVM en ECHA geven, samen met de KNVB, aan dat het sporten op kunstgrasvelden veilig en verantwoord is. Het op termijn vervangen van het huidige SBR-rubbergranulaat vergt op lange termijn een extra investering van € 1.375.000 (in totaal voor de 11 kunstgras voetbalvelden, tot en met 2028, op basis van infill TPE) en maximaal ongeveer € 135.000 als jaarlijkse toename van de kapitaallasten (zie paragraaf Financiën). De onrust bij de inwoners van Woerden die zich zorgen maken over de risico's van het sporten op SBR-rubbergranulaat neemt door het vervangen van SBR-rubbergranulaat af. Er zijn echter ook betrokkenen (ook in Woerden, zoals in bijlage 1 beschreven) die zich geen zorgen maken over het sporten op kunstgrasvelden en men ziet deze insteek bevestigd door erkende instituten.

Toepassen van alternatief infill-materiaal leidt tot fors hogere kosten

De aanschafkosten van het meest geschikte infill-materiaal, TPE-granulaat, zijn fors hoger omdat het nieuw, speciaal gefabriceerd materiaal is. Daarbij is er meer materiaal nodig om hetzelfde volume als SBR-rubbergranulaat te bereiken (TPE heeft een hogere dichtheid dan SBR). De prognose van de meerkosten is weergegeven onder de paragraaf financiën.

Geen besluit door de raad leidt tot uitstel van het project Sportlust '46

Indien het op dit moment niet mogelijk is om een beslissing te nemen dan is het gevolg dat het "project Sportlust '46, renovatie van twee kunstgras voetbalvelden" uitgesteld moet worden naar 2018. Dit heeft negatieve sportieve consequenties, zie bijlage 7.

Indien voor scenario 2 gekozen wordt, blijft de onrust over de veiligheid mogelijk bestaan

Als gekozen wordt voor een 'gefaseerde uitvoering' is er de mogelijkheid dat de maatschappelijke discussie blijft bestaan. Waar de discussie zich eerst richtte op de veiligheid van het materiaal in het algemeen, kan deze zich nu toespitsen op de fasering. Dat wil zeggen dat er mogelijk verenigingen zijn die ook per direct een ander infill-materiaal willen en niet pas over 5, 10 of zelfs 12 jaar.

Financiën:

De doorrekening van de investeringen voor de uitvoering van de 3 scenario's zijn opgenomen in bijlage 4. Hieronder wordt een korte samenvatting van deze doorrekening gegeven.

Scenario 1: Ongewijzigd beleid.

In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat er gebruikt gemaakt gaat worden van het bestaande infill-materiaal (SBR-Rubbergranulaat), welke aan de hand van het nieuwe beheerplan toegepast. De kosten worden in de periode van 2017 t/m 2029 gefaseerd opgevoerd. Het betreft op dit moment:

- Kosten voor de vervanging van vier velden zijn reeds opgenomen in de begroting in de periode 2017-2020. Dit is inclusief het "Project Sportlust '46"
- Kosten in de periode 2021-2029 van zeven velden à € 240.000 per veld exclusief BTW. Dit betreft een prognose op basis van de huidige kwaliteit van de bestaande kunstgrasvelden en vervangingstermijn van 12 jaar.
- Totale extra investering in de periode 2017 t/m 2029 is daarmee € 1.680.000

- Resumerend scenario 1 (investeringskosten)

Verwachte totale investering in de periode 2017-2029 is € 1.680.000, kapitaallasten ca. € 174.000

Dit scenario is het uitgangspunt/ referentiescenario

Scenario 2: Gefaseerd vervangen

In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat er gebruikt gemaakt gaat worden van een alternatief infill-materiaal, welke aan de hand van het nieuwe beheerplan toegepast. De kosten worden in de periode van 2018 t/m 2029 gefaseerd opgevoerd. Het betreft op dit moment:

- Meerkosten bij vier velden van € 125.000 per veld in de periode 2017-2020. Deze velden zijn reeds opgenomen in de begroting. Dit is inclusief het "Project Sportlust '46"
- Kosten van zeven velden à € 365.000 per veld exclusief BTW in de periode 2021-2029
- Totale investering in de periode 2017 t/m 2029 is € 3.055.000

- Project Sportlust

Voor de uitvoering van het "Project Sportlust" met een alternatief infill-materiaal zal het krediet in 2017 alvast met € 250.000 moeten worden verhoogd. Af te schrijven in 12 jaar. Dat leidt tot extra kapitaallasten van

€ 28.883 per jaar vanaf 2018.

- Resumerend scenario 2 (investeringskosten)

De verwachte totale investering in de periode 2017-2029 is € 3.055.000, De jaarlijkse kapitaallast loopt in deze periode geleidelijk op van € 28.883 euro in 2018 naar maximaal ca. € 308.000 euro in 2029.

Scenario 3: Ineens vervangen

In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat er gebruikt gemaakt gaat worden van een alternatief infill-materiaal, waarbij alle velden in één keer omgebouwd worden. Bij een keuze om alle velden in één keer om te bouwen, zullen de meerkosten fors oplopen. Het betreft op dit moment:

- Meerkosten bij vier velden van € 125.000 per veld. Deze velden zijn reeds opgenomen in de begroting. Dit is inclusief het "Project Sportlust '46"
 - Kosten van zeven velden à € 365.000 per veld exclusief BTW
- Totale investering in 2017 en 2018 is: € 3.055.000

- Project Sportlust

Voor de uitvoering van het "Project Sportlust" met een alternatief infill-materiaal zal het krediet in 2017 alvast met € 250.000 moeten worden verhoogd. Af te schrijven in 12 jaar. Dat leidt tot extra kapitaallasten van € 28.883 per jaar vanaf 2018.

- Resumerend scenario 3 (investeringskosten)

De investering in 2017 is 250.000 (Project Sportlust) en in 2018 € 2.805.000 (resterende velden). De verwachte totale investering in de periode 2017-2029 is € 3.055.000. Dit scenario leidt vanaf 2019 tot een structurele kapitaallast van ruim € 350.000 per jaar en vervolgens afnemen naar ca. € 270.000 euro in 2029.

- LET OP: Bijkomende kosten door het afboeken geactiveerde kunstgrasvelden

Vanaf 2009 zijn er kunstgrasvelden aangelegd. Deze velden zullen vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit houdt in dat er ruim € 1.200.000 afgeboekt moet worden ten laste van de algemene reserve. Dit leidt automatisch tot verslechtering van de vermogenspositie van de gemeente Woerden. Lasten als gevolg van het afboeken kunstgrasvelden ten laste van de algemene reserve en de bijbehorende vrijval zijn wel beschouwd, maar in de vergelijking van de scenario's niet meegenomen/ doorberekend.

Conclusie vergelijking scenario's op basis van investeringen

In onderstaande tabel zijn op basis van scenario 1 de meerkosten weergegeven van scenario's 2 en 3

Meerkosten/ kapitaallasten alternatieve infill kunstgrasvelden		rente 3,22%											
Scenario	Omschr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Scenario 1. Niet vervangen	Ref.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Scenario 2. Gefaseerd vervangen	Meerk.	€ 28.883	€ 57.096	€ 55.754	€ 54.412	€ 81.954	€ 94.383	€ 106.476	€ 118.234	€ 115.215	€ 126.637	€ 123.283	€ 134.3
Scenario 3. Ineens vervangen	Meerk.	€ 28.883	€ 352.284	€ 344.086	€ 335.888	€ 272.234	€ 237.597	€ 203.603	€ 170.253	€ 165.275	€ 132.570	€ 128.236	€ 96.1

Uitgangspunten bovenstaande tabel:

* Vergelijking op basis van investeringen

* Alleen investeringen kunstgrasvelden opgenomen

* De kosten voor het afboeken van de lopende investeringen en de vrijval van kapitaallasten zijn niet meegenomen

* Kapitaallasten worden geraamd jaar volgend op aanleg velden. Dus kapitaallasten van investering in 2017 worden in 2018 geraamd

Mogelijke consequentie tarieven buitensportverenigingen

In het kader van de "harmonisering sporttarieven" zijn afspraken gemaakt over de doorbelasting van kosten aan de verenigingen. De gemeente heeft met de buitensportverenigingen gebruikersovereenkomsten die lopen tot 1 januari 2019. Meerkosten voor het gebruik van een alternatief infill-materiaal worden opgenomen in nieuwe overeenkomsten. Of dit leidt tot zwaardere lasten voor de sportverenigingen is mede afhankelijk van de "Evaluatie harmonisatie tarieven buitensportaccommodaties" en het "Beheerplan Buitensportaccommodaties". Beide rapportages worden dit jaar opgeleverd. Eventuele voornemens op het gebied van tariefswijzigingen worden met de sportverenigingen, het Sportoverleg en de raad afgestemd.

Uitvoering:

Als uw raad kiest voor scenario 2 of 3 zal het project Sportlust in 2017 uitgevoerd worden en wordt voor de uitvoering van de overige velden een Plan van Aanpak opgesteld. Het Plan van Aanpak zullen wij middels een RIB aan de raad aanbieden, waarna deze wordt uitgevoerd.

Communicatie:

- Voetbalvereniging Sportlust '46 is inmiddels in kennis gesteld van het raadsvoorstel en wordt na het besluit direct geïnformeerd over de raadskeuze.
- Overige sportverenigingen, het sportoverleg, huisartsen en de begeleidingscommissie 'rubbergranulaat' worden direct geïnformeerd over de raadskeuze.
- Overige belanghebbenden worden middels een persbericht geïnformeerd.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

- Werkzaamheden "Project Sportlust '46" maken onderdeel uit van het MOP 2017-2020, renovatie en vervanging sportvelden.
- Raadsvoorstel harmonisering tarieven (focus)buitensport, geregistreerd onder corsanummer 13R.00077

Bijlagen:

- Het raadsbesluit geregistreerd onder corsanummer: 17R.00228
- Bijlage 1: Voorgeschiedenis kwestie gezondheidsrisico bij sporten op kunstgras, geregistreerd onder corsa-nummer 17.005877
- Bijlage 2: Onderzoek RIVM rapport 2016-0202, geregistreerd onder corsanummer 17.006495
- Bijlage 3: Onderzoek ECHA, versie 1.01, 28 februari 2017 (Engelstalig), geregistreerd onder corsanummer 17.006497
- Bijlage 4: Doorrekening investeringen t.b.v. alternatief infill-materiaal, geregistreerd onder corsanummer 17.006770
- Bijlage 5: vergelijking SBR-granulaat en TPE-granulaat, geregistreerd onder corsanummer 17.006788
- Bijlage 6: Verslag Sportoverleg, versie 27 maart 2017, geregistreerd onder corsanummer 17.007036
- Bijlage 7: Reactie voetbalvereniging Sportlust '46 d.d. 26 maart 2017, geregistreerd onder corsanummer 17.007037

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

drs. M.H.J. van Kruijsbergen
MBA

V.J.H. Molkenboer

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 31 oktober 2017
Portefeuillehouder(s) : wethouder Stolk
Portefeuille(s) : sport
Contactpersoon : A. van Pelt
Tel.nr. : 06 25723692
E-mailadres : pelt.a@woerden.nl

Onderwerp: Bespreekstuk sporttarievenherijking en infillkeuze

Kennisnemen van:

- a. de evaluatie van de harmonisatie met de buitensportverenigingen;
- b. een bespreekstuk over het harmonisatiemodel en infillmateriaal.

Inleiding:

De huidige contracten met de verenigingen, conform het door de raad in 2013 vastgestelde harmonisatiemodel sport, lopen tot en met 31 december 2018 en worden daarna jaarlijks stilzwijgend verlengd. De evaluatie van het model zou in de loop van 2018 plaatsvinden en daarmee in de nieuwe raadsperiode. Vanaf oktober 2016 ontstond het maatschappelijke debat over de infillmaterialen van de kunstgrasvelden naar aanleiding van een uitzending van Zembla. In april 2017 gaf de raad het college de opdracht om keuzescenario's voor het infillmateriaal voor nieuwe en huidige kunstgrasvoetbalvelden te ontwikkelen. En daarbij ook het totale (financiële) beeld te schetsen. Dit betekent dat financiële effecten van het harmonisatiemodel vanaf 2019 ook in beeld gebracht moesten worden.

De uitgewerkte scenario's en de gevolgen voor de tarieven voor de buitensportverenigingen zijn 14 september jl. gepresenteerd aan de sportverenigingen en 21 september jl. aan de gemeenteraad. Op 18 september is het besproken met het Sportoverleg. Tijdens de raadsvergadering van 2 oktober jl. is een motie aangenomen waarbij het college de opdracht heeft gekregen om:

- “a. De evaluatie zo spoedig mogelijk de raad te doen toekomen;
b. een bespreekstuk ter bespreking in november aan te leveren over het te hanteren harmonisatiemodel waarin de voorgestelde bijstellingen worden benoemd en gemotiveerd;
c. in januari een raadsvoorstel met een drietal tariefscenario's voor te leggen waaronder een voorkeursscenario waarin de kosten voor buitensportverenigingen de komende jaren niet stijgen;
d. in januari een raadsvoorstel voor te leggen waarin een keuze wordt gemaakt voor een infillvervangingscenario.”*

De evaluatie van de harmonisatie met de buitensportverenigingen vindt u als bijlage A bij deze raadsinformatiebrief. Hiermee wordt invulling gegeven aan punt a uit de motie. De sportverenigingen en het Sportoverleg hebben de gelegenheid gehad om te reageren op deze evaluatie. Het Sportoverleg en enkele verenigingen hebben hiervan gebruik gemaakt. Hun reacties waren in lijn met de inhoud van de evaluatie.

Als bijlage B vindt u het bespreekstuk, waarmee invulling wordt gegeven aan punt b uit de motie. In het bespreekstuk vindt u informatie over:

- het harmonisatiemodel
- de eventuele actualisatie van dit harmonisatiemodel
- de belangrijkste conclusies van de evaluatie van de harmonisatie met de buitensportverenigingen
- de verschillende normen voor het infillmateriaal en vervangingscenario's

Naar aanleiding van bovenstaande informatie in het bespreekstuk zijn er drie bespreekpunten geformuleerd. U vindt deze in de kernboodschap hieronder.

Leeswijzer:

In deze raadsinformatiebrief is bondig weergegeven waar de discussie over tariefstelsel en de norm voor infillmateriaal om draait. De achtergronden van de kernboodschap en bespreekpunten zijn te vinden in het bespreekstuk. In dit bespreekstuk wordt verwezen naar diverse bijlagen voor een verdere verdieping in deze materie.

Kernboodschap:

Gebruikersbijdragen buitensportverenigingen

De tarieven voor de buitensportverenigingen zijn in 2013 door de raad volgens het harmonisatiemodel vastgesteld. Met de sportverenigingen zijn contracten met deze nieuwe tarieven afgesloten tot en met 31 december 2018. Daarna lopen deze contracten jaarlijks stilzwijgend door. Het is mogelijk om deze contracten per 1 januari 2019 op te zeggen en nieuwe contracten af te sluiten.

Omdat de situatie ten opzichte van 2013 is gewijzigd ligt het voor de hand om het harmonisatiemodel te vullen met actuele gegevens. Daardoor worden de consequenties van het model nu pas echt zichtbaar. De kosten voor de gemeente zijn toegenomen, door toename kapitaallasten, onderhoudskosten en realistische afschrijvingstermijnen. Uitgaande van het door de raad in 2013 vastgestelde dekkingspercentage van 34% betekent dit een toename van de financiële bijdragen van de verenigingen (als er gekozen wordt voor actualiseren van het harmonisatiemodel). Dit betekent voor de totale bijdragen van de verenigingen een toename met €173.704 naar €487.902. Bij actualisatie veranderen echter ook de onderlinge verhoudingen van de bijdragen van de verenigingen. Voor de ene vereniging is de stijging meer dan voor de andere.

Mocht dit niet wenselijk zijn, dan kan de raad besluiten om de contracten stilzwijgend door te laten lopen. Er wordt dan niet geactualiseerd en de gebruikersbijdragen van de verenigingen blijven gelijk.

In de periode december 2016 t/m augustus 2017 heeft de evaluatie van de harmonisatie met de buitensportverenigingen plaatsgevonden. De verenigingen hebben o.a. aangegeven dat de maximale financiële draagkracht voor het gebruik van de velden bereikt is.

Een keuze omtrent de tarieven hoeft niet nu te worden gemaakt. Dit kan wachten tot een volgende raadsperiode.

Vervanging infillmateriaal

De keuze om van de bestaande rubberkorrel-infill af te stappen – en te kiezen voor strengere eisen (milieu en consumentenproducten) - bij huidige en toekomstige velden is nog niet gemaakt. De overstap naar een infillmateriaal (voor de kunstgrasvoetbalvelden) dat voldoet aan de strengere eisen volgens de planning in het beheerplan heeft beperkte gevolgen voor de kosten van de gemeente.

De keuze voor vervangen in één keer heeft grote gevolgen voor de gemeentebegroting. Dit vraagt een forse investering in één keer. Tevens wordt dan ruim €1.200.000 afgeboekt ten laste van de algemene reserve. Dit zorgt voor een verslechtering van de vermogenspositie van de gemeente Woerden. Bovendien is er over 12 jaar een grote piek als er weer geïnvesteerd moet worden volgens de vervangingscyclus. Dit alles heeft een fors effect op de begroting.

Bespreekpunten

Samenvattend komen de volgende bespreekpunten naar voren:

- Punt 1: De impact van de actualisatie op de tarieven en het signaal van de verenigingen dat het maximum van hun financiële draagkracht is bereikt kunnen aanleiding zijn voor de raad om ook het harmonisatiemodel ter discussie te stellen. De kernvraag is dan vervolgens of de discussie en het besluit hierover nu genomen moet worden, of in een volgende raadsperiode. Deze ruimte is er, per 1 januari 2019 kunnen nieuwe contracten afgesloten worden. Worden de contracten niet opgezegd dan lopen de contracten stilzwijgend door.

Punt 2: U kunt besluiten de huidige contracten door te laten lopen. De tarieven voor de buitensportverenigingen blijven dan gelijk. Dit heeft wel gevolgen voor de gemeentebegroting.

Is aanpassen van de tarieven nu wel wenselijk binnen het vastgestelde harmonisatiemodel, dan ligt de vraag voor of het huidige dekkingspercentage gelijk blijft of aangepast wordt. Een mogelijkheid is om de totale bijdragen van alle verenigingen gezamenlijk gelijk te houden door 22% als dekkingspercentage te hanteren in plaats van 34%. Hierbij wijzigen de onderlinge verhoudingen wel. De ene vereniging betaalt dan meer, de ander minder.

Punt 3: De kernvraag is: handhaven huidige norm voor het infillmateriaal of aanvullende eisen stellen? Wordt er op korte termijn een principebesluit genomen om de REACHnorm te hanteren dan is het de vraag of vervanging in één keer of gefaseerd gewenst is. Het eerste heeft grote gevolgen voor de gemeentebegroting, het tweede veel minder.

Uitstellen van deze beslissing is mogelijk. Met uitzondering van de velden van de verenigingen die in 2018 nieuwe velden krijgen (VEP en VV Kamerik). Dit in verband met de aanbesteding van de velden en de afgesproken start van de scholenbouw Kamerik. Hiervoor is uiterlijk januari 2018 een besluit nodig.

Financiën:

Eventuele financiële gevolgen zijn beschreven in het bespreekstuk en de bijlagen. Nadere uitwerking volgt in januari wanneer het raadsvoorstel wordt aangeboden. De genoemde bedragen in het bespreekstuk zijn ramingen met een marge van ongeveer 5%. Hieronder staan de belangrijkste conclusies.

Ad. bespreekpunt 1:

Het door laten lopen van de contracten m.i.v. 1-1-2019 heeft als gevolg dat de totale bijdragen van de verenigingen in 2019 gelijk blijven (t.o.v. huidige situatie dus exclusief indexering en exclusief nieuwe voorzieningen). De bijdrage van de gemeente neemt voor 2019 dan toe t.o.v. 2013. Dit is wel reeds begroot. De financiële consequenties voor na 2019 zijn afhankelijk van de keuze van een nieuwe raad.

Ad. bespreekpunt 2:

Het door laten lopen van de contracten m.i.v. 1-1-2019 heeft als gevolg dat de totale bijdragen van de verenigingen in 2019 gelijk blijven (t.o.v. huidige situatie dus exclusief indexering en exclusief nieuwe voorzieningen). De bijdrage van de gemeente neemt voor 2019 dan toe t.o.v. 2013. Dit is wel reeds begroot. De financiële consequenties voor na 2019 zijn afhankelijk van de keuze van een nieuwe raad. Het aanpassen van de tarieven binnen het vastgestelde harmonisatiemodel, met of zonder wijziging van het dekkingspercentage heeft effect op verenigingen en gemeente. Onderstaande tabel heeft betrekking op 2019.

	Effect op Buitensportverenigingen	Effect op Gemeente
Aanpassen tarieven, dekkingspercentage blijft 34%	Stijging bijdragen	Daling bijdrage
	Totale bijdragen stijgen naar €487.902,-	Totale bijdrage daalt naar €898.098,-
Aanpassen tarieven, dekkingspercentage gaat omlaag naar 22%	Totale bijdragen blijven gelijk, onderlinge verhouding wijzigt.	Totale bijdrage blijft gelijk
	Totale bijdragen blijven €314.198,-	Totale bijdrage blijft €1.071.802

Ad. bespreekpunt 3:

Een gefaseerde vervanging van het infillmateriaal door TPE resulteert de komende 12 jaar in een extra investering van circa €1,0 miljoen t.o.v. SBR. Dit loopt in een periode van 12 jaar op tot een structurele extra jaarlijkse kapitaallast van circa €100.000.

Het vervangen in één keer heeft grote gevolgen voor de gemeentebegroting. Dit vraagt een forse investering in één keer. Tevens wordt dan ruim €1.200.000 afgeboekt ten laste van de algemene reserve. Dit zorgt voor een verslechtering van de vermogenspositie van de gemeente Woerden. Bovendien is er over 12 jaar een grote piek als er weer geïnvesteerd moet worden volgens de vervangingscyclus. Dit alles heeft een fors effect op de begroting.

Aandachtspunten

- Tabel 6.2 in het bespreekstuk laat de integrale kostprijs tot en met 2023 zien. Voor het volledige meerjarige financiële effect wordt verwezen naar het beheerplan buitensportaccommodaties, daarin zijn twee scenario's opgenomen met betrekking tot de infillmaterialen: de minimale wettelijke norm (SBR) en de REACHnorm, ook wel speelgoednorm genoemd (TPE).
- Er wordt uitgegaan van het huidige veldenbestand. Als er nog meer grasvelden omgevormd gaan worden naar kunstgras zullen de financiële consequenties groter zijn.
- In de concept gemeentebegroting 2018-2021 is al rekening gehouden met de aanleg van één extra TPE veld (VEP).

Vervolg:

Met richtinggevende uitkomsten van bovenstaande bespreekpunten is er invulling te geven aan punten c. en d. uit de motie van 2 oktober 2017.

Deze raadsinformatiebrief en het bespreekstuk worden eveneens verzonden aan de buitensportverenigingen en het Sportoverleg.

Bijlagen:

Bijlage A. Evaluatie harmonisatie buitensport (17.020917).

Bijlage B. Bespreekstuk sporttarievenherijking en infillkeuze (17.020929).

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

STAD WAAR HET GROENE HART KLOPT
SPORTOVERLEG

Woerden, 10 november 2017

Aan het College van B&W van de gemeente Woerden
Postbus 45,
3440 AA Woerden

Betreft: Raadsinformatiebrief 17R.00792 Bespreekstuk Sporttarievenherijking en infillkeuze

Geacht College,

Met aandacht heeft het Sportoverleg Woerden de discussie over de voorgenomen herijking van de sporttarieven voor de buitensportverenigingen en over de keuze voor infillmateriaal van de kunstgrasvelden gevolgd en besproken. Ook de evaluatienotitie harmonisatie buitensport hebben wij in onze beraadslagingen betrokken.

Wij waarderen het zeer dat de gemeente over deze onderwerpen open communiceert met de desbetreffende buitensportverenigingen en ons als adviesorgaan op het gebied van sport en bewegen informeert.

Graag brengen wij u op de hoogte van de uitkomst van ons beraad over uw Raadsinformatiebrief.

Algemeen

Vanaf 2013 heeft de sportsector in Woerden constructief meegewerkt aan de door de gemeente doorgevoerde bezuinigingen. De tarieven voor de buitensport werden geharmoniseerd en de totale bijdrage werd verdubbeld. Van het onderhoud is een deel door de verenigingen zelf in uitvoering genomen. Voor de 12 betrokken buitensportverenigingen betekende dit een forse verhoging van kosten, die met grote moeite kon worden opgebracht. Uit de evaluatie van de harmonisatie blijkt nu dat er in die financiële situatie anno 2017 geen verbetering is opgetreden: *“Een groot aantal verenigingen geeft aan dat ze de nieuwe tarieven maar net kan betalen en dat er geen rek meer zit in hun financiële positie”*.

Dit signaal is dermate zwaarwegend dat het leidend is voor onze advisering.

Bespreekpunten uit de Raadsinformatiebrief

De bespreekpunten volgend geven wij u het volgende mee:

Ad 1. Harmonisatiemodel al dan niet ter discussie

De uitgangspunten van het harmonisatiemodel buitensport staan voor de betrokken sportverenigingen niet ter discussie.

Het beginsel 'gelijke monniken, gelijke kappen' gaat evenwel niet op voor de atletiekaccommodatie van AV Clytoneus. Deze accommodatie is qua omvang en ondergrond met bijbehorende voorzieningen zo sterk afwijkend van de overige buitensportvelden dat het Sportoverleg voorstelt hiervoor in goed overleg met AV Clytoneus een afzonderlijke maatwerkconstructie te realiseren, waarbij ook deze vereniging niet wordt geconfronteerd met kostenverhogingen.

Ad 2. Tarieven gelijk houden of niet

Een verhoging van de tarieven als gevolg van de actualisatie van het beheermodel kan door de clubs niet worden opgebracht. De sportverenigingen hebben bovendien behoefte aan duidelijkheid op langere termijn over de tarieven die zij moeten betalen. Het Sportoverleg adviseert de tarieven voor een langere termijn op het huidige niveau te continueren. Het in de Raadsinformatiebrief genoemde dekkingspercentage van 22 % lijkt hierbij aanvaardbaar, zij het dat voorkomen dient te worden dat de onderlinge verhoudingen zodanig veranderen dat er grote verschillen in betaling voor clubs ontstaan ten opzichte van de huidige situatie. In de vorige alinea is al gewezen op de specifieke positie van AV Clytoneus.

Ad 3. Infillmateriaal van kunstgrasvelden

Tijdens de vergadering van de Commissie Middelen van 11 april 2017 heeft het Sportoverleg reeds geadviseerd te kiezen voor infillmateriaal bij de kunstgrasvelden dat a. zo veilig mogelijk is; b. de kosten beperkt houdt; c. milieuvriendelijk/recyclebaar is.

De veiligheid van de sporters is optimaal gegarandeerd indien het materiaal voldoet aan de REACH-norm. De vervanging zou gespreid kunnen plaatsvinden om de gevolgen voor de gemeentebegroting te beperken.

Gevolg voor de gemeentebegroting

Wij realiseren ons dat de handhaving van de tarieven voor de buitensportverenigingen consequenties heeft voor de gemeentebegroting. Met de wetenschap dat er op het onderdeel sport en bewegen van de begroting in de afgelopen jaren reeds aanzienlijk is bezuinigd en de ruimte voor de financiering van nieuwe initiatieven daarmee geheel is verdwenen, adviseren wij u de extra benodigde financiële middelen elders in de gemeentebegroting te zoeken en niet opnieuw het onderdeel sport en bewegen te belasten. Het zou nogal wrang overkomen om binnen het huidige sport- en beweegbeleid andere onderdelen extra te belasten als gevolg van de kostenverhoging voor de buitensport.

Evaluatie Harmonisatie Buitensport

Over de evaluatienotitie harmonisatie buitensport merken wij nog het volgende op.

- **Vergoeding voor gebruik door derden**

Voor het gebruik van de velden door derden ontvangen de clubs geen vergoeding. Nagegaan zou kunnen worden of er niet een constructie te bedenken is waarbij de door de gemeente ontvangen vergoeding voor het gebruik aan de desbetreffende club ten goede kan komen. De clubs kunnen wel aan derden een vergoeding in rekening brengen voor de huur van de voorzieningen als bijvoorbeeld kantine en kleedkamers, die in eigendom zijn van de club.

- **Klein beheer en onderhoud**

Ten aanzien van het klein beheer en onderhoud wordt opgemerkt dat er sprake is van verschillen in de uitvoering daarvan. Dit roept de vraag op of de gemeente aan de clubs die moeite hebben met de uitvoering van het klein onderhoud ondersteuning kan verlenen. Verschillen in uitvoering kunnen worden weggenomen door goede adviezen en voorlichting aan de clubs te geven en op de kosten ervan kan worden bespaard bijvoorbeeld door het kleine onderhoud gezamenlijk uit te besteden aan een professionele organisatie of aan Ferm Werk. De gemeente zou daarbij kunnen interveniëren.

- **Verlichting van velden**

Onder het klein onderhoud valt ook de verlichting van velden. Deze onderhoudspost is complex omdat verenigingen voor een deel van het onderhoud een hoogwerker moeten inzetten en hiervoor een beroep moeten doen op de gemeente. Het zou veel praktischer zijn als het onderhoud volledig bij de gemeente wordt belegd. De gemeente kan dan zelf zicht houden op de naleving van veiligheidsvoorschriften bij bepaalde reparaties.

Overigens kan wellicht ook op de kosten van (vervanging van) verlichting bespaard worden door gebruik te maken van energiezuinige led-verlichting.

Het Sportoverleg vindt het goed functioneren van de buitensportverenigingen van groot belang voor de gehele Woerdense samenleving. Deze 12 clubs bieden een diverse, actieve, gezonde vrijetijdsbesteding aan duizenden leden en vervullen daarmee een waardevolle maatschappelijke functie. Honderden vrijwilligers zetten zich belangeloos in om dat mogelijk te maken. De Woerdense buitensportverenigingen verdienen de steun van de gemeente.

Tijdens de vergadering van de Commissie Middelen op 14 november zullen twee van onze leden, Klaas van Donkersgoed en Eric van den Hoeven, aanwezig zijn om onze adviezen mondeling toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groeten,

Theo Straub

voorzitter

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 19 december 2017
Portefeuillehouder(s) : wethouder Ten Hagen
Portefeuille(s) : Sport
Contactpersoon : A. van Pelt
Tel.nr. : 06 25723692
E-mailadres : pelt.a@woerden.nl

Onderwerp:

Uitstel besluitvorming sporttarievenherijking en infillkeuze

Kennisnemen van:

Het laten plaatsvinden van de besluitvorming over de gebruikerstarieven van de buitensportverenigingen en de norm voor het toe te passen infillmateriaal in de nieuwe raadsperiode.

Inleiding:

Vanaf oktober 2016 ontstond het maatschappelijke debat over de infillmaterialen van de kunstgrasvoetbalvelden naar aanleiding van een uitzending van Zembla. In april 2017 gaf de raad het college de opdracht om keuzescenario's voor het infillmateriaal voor nieuwe en huidige kunstgrasvoetbalvelden te ontwikkelen. En daarbij ook het totale (financiële) beeld te schetsen. Dit betekende dat het harmonisatiemodel geactualiseerd diende te worden en de financiële effecten van de keuzescenario's voor het infillmateriaal in beeld gebracht moesten worden. De actualisatie van het harmonisatiemodel heeft mogelijk gevolgen voor de gebruikerstarieven. De verenigingen geven het signaal dat het maximum van hun financiële draagkracht is bereikt.

De commissie Middelen heeft op 14 november het bespreekstuk 'sporttarievenherijking en infillkeuze' besproken. Tijdens deze vergadering is afgesproken dat er in januari een voorstel voorgelegd wordt aan de raad over de sporttarieven en de norm voor het infillmateriaal en over het infillmateriaal voor de kunstgrasvelden van v.v. VEP en v.v. Kamerik.

Kernboodschap:

Het college wil de besluitvorming over de gebruikerstarieven van de buitensportverenigingen en de norm voor het toe te passen infillmateriaal in de nieuwe raadsperiode laten plaatsvinden.

Inmiddels heeft namelijk de volgende ontwikkeling plaatsgevonden:

Wijziging btw-sportvrijstelling

Het kabinet heeft in november 2017 aangekondigd dat zij voornemens is de btw-vrijstelling voor sport met ingang van 2019 te wijzigen. Dit betreft niet alleen de buitensport, maar ook de binnensport en de zwembaden. Dat deze wijziging eraan zat te komen, was al langer bekend. Het kabinet heeft dat recent officieel bekend gemaakt met de publicatie van de startnota van het kabinet. De Nederlandse wetgeving moet hiervoor wel nog aangepast worden. Hieraan voorafgaand zal waarschijnlijk ook nog een lobby vanuit

de beroepsgroep van de fiscalisten plaatsvinden. Er wordt gesproken over een overgangsregeling en een compensatieregeling. De inhoud en reikwijdte van deze regelingen zijn nu nog niet bekend.

Op het moment dat deze wijziging ingaat, is het niet meer toegestaan de btw over de exploitatiekosten en de nieuwe investeringen af te trekken. Dit kan een groot negatief effect hebben (van maximaal 21%) op de hoogte van de uitgaven die de gemeente maakt voor de sportaccommodaties. Voor het onderzoeken van alternatieven om een verhoging van de uitgaven te beperken, zoals het oprichten van een sport BV, is het gezien de genoemde onduidelijkheden nog te vroeg.

Gebruikerstarieven verenigingen

Omdat de verenigingen volgens het harmonisatiemodel een bepaald percentage betalen van de kosten die de gemeente maakt ligt het voor de hand om de discussie over de tarieven van de sportverenigingen uit te stellen totdat duidelijk is wat de kosten voor de gemeente zullen zijn. Bovendien is er op dit moment geen noodzaak om de gebruikersovereenkomsten per 1 januari 2019 te wijzigen. De huidige contracten lopen jaarlijks stilziggend door vanaf 1 januari 2019.

De verenigingen hebben in de evaluatie wel aangegeven dat zij behoefte hebben aan duidelijkheid en zekerheid over hun tarieven. Deze duidelijkheid en zekerheid wordt ze nu niet geboden.

Norm infillmateriaal

Als er op basis van de huidige kennis een definitieve keuze gemaakt wordt voor het infillmateriaal van toekomstige kunstgrasvelden, kan deze achterhaald zijn op het moment dat de volgende vervanging aan de orde is. Het college acht het daarom verstandiger deze discussie te voeren als de volgende vervanging of aanleg van kunstgrasvelden aan de orde is. Het is nu niet nodig om dit besluit te nemen omdat er pas in 2021 conform de planning in het beheerplan buitensportaccommodaties weer een kunstgrasvoetbalveld zal worden aangelegd (uitgezonderd de kunstgrasvelden van v.v. VEP en v.v. Kamerik, zie verder). Voor de aanleg van dat veld zal in 2020 op basis van de meest actuele kennis van dat moment de discussie over het materiaal gevoerd worden. Zo kan er altijd ingespeeld worden op nieuwe ontwikkelingen van materialen die ook aan de norm voldoen (ook infillvrije systemen).

Infillmateriaal kunstgrasvelden v.v. VEP en v.v. Kamerik

Het is echter wel nodig om een besluit te nemen over het infillmateriaal voor de nieuwe kunstgrasvelden van v.v. VEP en v.v. Kamerik die in de zomer van 2018 zullen worden aangelegd conform de planning in het beheerplan buitensportaccommodaties en de afgesproken start van de scholenbouw in Kamerik. De aanbestedingsprocedure voor deze velden moet namelijk uiterlijk in januari 2018 gestart worden en daarom is het van belang dat de raad in januari 2018 hierover een besluit neemt. Hierover ontvangt u daarom een apart raadsvoorstel.

Samenvattend

Het college wil, gezien het bovenstaande, de besluitvorming over de gebruikerstarieven van de buitensportverenigingen en de norm voor het toe te passen infillmateriaal in de nieuwe raadsperiode laten plaatsvinden.

Financiën:

- nvt

Vervolg:

- Dit dossier zal in de nieuwe raadsperiode worden vervolgd, zodra er meer duidelijkheid is over de btw-wijziging.
- Om de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld in 2021 mogelijk te maken moet in het eerste kwartaal 2020 een besluit worden genomen over de norm voor het toe te passen infillmateriaal. Dit om de financiële gevolgen mee te nemen in het junioverleg 2020, voor de begroting van 2021. In de periode 2019 en 2020 worden er geen kunstgrasvoetbalvelden vervangen.

Bijlagen:

Raadsvoorstel Gebruik TPE-infillmateriaal bij aanleg nieuwe kunstgrasvelden v.v. VEP en v.v. Kamerik (17R.00990).

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer